

til at give en Lov paa dette Omraade. Saavidt jeg skjønner, har denne Forening, der har bestaaet i 6 Aar, allerede yndet en glædelig Tilslutning. Jeg skulde mene, at en lempelig Hjælp fra Lovgivningsmagtens Side vilde være det bedste Middel til at fremme det Maal, vi her tilsigte, men, hvad vi her foreslaa, er, efter min Opfattelse ikke lempelige, men meget strenge Bestemmelser, ja, saa strenge, at jeg, for at klare mit Standpunkt, har været nødsaget til at stille et bestemt Vædringsforslag, ved hvis Vedtagelse eller Ikke-Vedtagelse jeg absolut maa tage Standpunkt med Hensyn til Lovforslagets endelige Vedtagelse. Naar jeg har tilladt mig at stille et Underænderingsforslag til Udvalgets Forslag, som gaar ud paa, at man ikke maa betage Nogen hans personlige Frihed længere, end den nugældende Lovgivning hjemler det, saa mener jeg, at det er rigtigt, jeg kan ikke være med til at betage Nogen hans personlige Frihed ubover 18 Aars Alderen. Her foreslaar man, at Forældre, Bærger og Fattigbestyrrelser skulle være raadige over den Mindreaariges Fremtid indtil 20 Aars Alderen, ja, endog saa indtil 21 Aars Alderen. Tror man i Virkeligheden, at man gavner Haandværket derved? Jeg tror, at man vil opnaa det modsatte Resultat. Saa megen Frihed som mulig tror jeg rigtignok vil være det Helbigste under alle Forhold i Almindelighed og særlig i disse Tilfælde, thi ved at fastsætte, at Forældre, Bærger eller Fattigbestyrrelser skulle kunne bestemme, i hvilket Haandværk et ungt Menneſte eller en Umyndig skal sættes i Lære, vil man absolut løbe den meget store Risiko at komme til at handle i Blinde. Den Unge kan ikke selv sige eller vide, hvortil han kunde have Lyſt, efter at han kun i nogle Maanedener har været i Lære, lige saa lidt som Forældre eller Bærger kunne det. Det Syn opnaas først paa et noget senere Stadium. Her vil man binde den Vedkommende til et bestemt Haandværk, som det maaste senere viser sig, at han slet ikke egner sig til, men man binder ham, og Følgen er, at han vil blive en Krøbling i dette Fag, medens han, hvis han var kommen paa en anden Plads, som han ønskede, maaste vilde være blevet et nyttigt Menneſte ikke alene for sig selv, men ogsaa for Samfundet. Det gjælder navnlig for en Haandværker at være dygtig i sit Fag, og dygtig kan den Mand ikke blive, som ikke har Lyſt til den Gjærning, han er sat til, og jeg mener, at det ikke vil kunne tænkes uden i meget saa Tilfælde, naar Valget er overladt til Forældre, Bærger eller Fattigbestyrrelser, som maaste meget let vilde overlade det unge Menneſte, som er dem til Byrde, til den første den bedste Læremester, der vil modtage dem. Deri ser jeg en meget stor Fare, men jeg vilde dog mulig kunde finde mig deri, naar denne Forpligtelse ikke strakte sig ud

over de Vedkommendes Umyndighedsalder. Gaar man imidlertid der ubover, vil det i høieste Grad være stødende for min Følelse. Lyndeloven bestemmer Forældres og Bærgers Ret til at bortstæfte umyndige Lyndere indtil det 18de Aar; men fra det Tidspunkt har den Vedkommende selv Ret over sin Person, og jeg skulde tage meget feil, om det ikke i alle Forhold var saaledes. Her gaar man fra denne Regel, her paatager man sig Ansvar for at paalægge den Vedkommende en bestemt Gjærning ud over denne Tid, ja, jeg vil sige, at det paa en vis Maade er en ny Stavnbinden, og det vil jeg gjerne være den Sidste til at gaa med til. Jeg er imidlertid ikke saa sangynst at mene, at mit Vædringsforslag, som gaar imod hele Udvalgets Betragtning, og rimeligvis ogsaa imod hele Tingets Betragtning, skulde blive vedtagen, og jeg maa derfor indtage mit Standpunkt og stemme imod Loven. Det er til Udvalgets Vædringsforslag under Nr. 4 til § 3, at jeg har stillet dette Vædringsforslag. Dette Forslag af Udvalget indeholder to Stykker af forskjelligt Indhold. Det sidste Stykke er omtalt saavel af den ærede Ordfører som af den ærede sidste Læser, og de vare Begge enige i, at det trængte til en Forandring. At jeg ogsaa har set, at det trængte til en Forandring, er jo naturligt, da jeg har stillet Forslag om, at det skal udgaa, og jeg kan heller ikke dele de Grunde, der ere fremsførte for, at dette sidste Stykke ved en forandret Redaktion kunde egne sig til at blive staaende. Jeg mener, at det vil være det Rigtigste saavel for Læremesteren som Lærlingen og for hele dette Forhold, at en saadan Bestemmelse ikke fandtes i Loven. Skulde det overhoved være nødvendigt i et enkelt Tilfælde at faae en saadan Bestemmelse indført, tror jeg, at dette bedre lader sig gjøre i Kontrakten end i Loven. Jeg maa derfor vedblivende være af den Mening, at denne Bestemmelse ikke bør findes i Loven.

Mit Vædringsforslag under Nr. 2 til Udvalgets Vædringsforslag under Nr. 7 til § 5 gaar ud paa, at Lærlingen skulde have ogsaa Formiddagen fri uden nogensomhelst Undtagelse. Jeg maa holde for, at Lærlingen kan meget godt trænge til at have sin Søndag fri. Læremesteren skal under almindelige Forhold nok vide at bruge Lærlingen til sin Gjærning saaledes, at han har Nytte nok af ham de 6 Dage af Ugen, og jeg kan ikke forstaa, at man ikke vil unde Lærlingen denne Fridag, da ellers for ikke saa mange Aar siden, da vi her behandlede et Forslag om Søndagens Helligholdelse, den Stemning efter min Mening gjorde sig gjældende, at Søndagen ikke maatte benyttes til daglig Gjærning. Det er ikke i mit Vædringsforslag ubetinget sagt, at Søndagen ikke kan benyttes. Lovforslaget vil komme